

TARTU ÜLIKOOL

***mina*-isik eesti kirjanduse eriala bakalaureusetöodes**

Bakalaureusetöö

Juhendaja Riina Reinsalu (PhD)

Kertu Kook

25.09.2020

Töö eesmärk ja uurimisküsimused

Eesmärk on selgitada välja *mina*-isiku kasutussagedus ja rollid kirjanduse eriala bakalaureusetööde näitel.

1. Kui palju ja millistes lõputöö osades *mina*-isikut kasutatakse?
2. Mis rolle kasutatakse kõige rohkem ja millistes lõputöö osades?
3. Mis keelesoovitusi saab *mina*-isiku analüüsi põhjal anda?

Uurimismaterjal ja -meetod

- 2018. ja 2019. aastal Tartu Ülikoolis kultuuriteaduste ja kunstide instituudis kaitstud eesti kirjanduse bakalaureusetööd
- Kvalitatiivne sisuanalüüs, deduktiivne lähenemine

Rollid (1)

Esindaja:

- *meie*-vorm, suurem rühm, üldsus
- Ei seostu autoriga, lause saab ümber sõnastada
- Soov kuuluda teatud gruppi
- *Selle tulemuseks on inglise keel, mis on meile tänapäeval tuttav.*

(Tang, John 1999)

Rollid (2)

Teenäitaja:

- *meie*-vorm: kaasav ja välistav
- *vaatama* ja *vaatlema*
- Võimalik väljendada isikulise asesõnata verbi lõpu abil
- Võimalus lugejat manipuleerida?
- *Vaatleme/Vaadeldgem nüüd mõnda näidet Jamaica kreoolkeelest ja võrdleme seda Briti standardkeelega.*

(Hardwood 2005b; Tang, John 1999)

Rollid (3)

Arhitekt:

- *mina*-vorm toob autorit esile
- Struktureerib tööd ja seob autorit tekstiga
- *Selles essees (ma) võtan vaatluse alla inglise sohilapse staatuse eel-inglise keele aegsest perioodist (kuni 450. a eKr) kuni keskinglise keeleni (umbes 1100-1450).*

(Tang, John 1999)

Rollid (4)

Uurimisprotsessi kirjeldaja:

- Kirjutamisele eelnenud töö kirjeldamine
- *Töötama, lugema, intervjuerima, koguma*
- Alateadlik kasutamine või enda reklaamimine?
- Leiab kasutust uurimistöodes, mitte esseedes
- *Andmed, mis (ma) kogusin, koosnesid kirjalikest tekstidest, arutelude ülestähendustest ja vaatluste märkmetest.*

(Hardwood 2005a; Hyland 2002a; Tang, John 1999)

Rollid (5)

Arvamuse avaldaja:

- Arvamused, vaated, suhtumine
- *Arvama, uskuma, mõistma, nõustuma*
- Vastutusrikas roll
- *(Ma) arvan, et Kushwant Singh on suutnud inglise keele olemust tabavalt edasi anda oma väljendiga “sohikeel”.*

(Tang, John 1999)

Rollid (6)

Idee autor:

- Kõige mõjukam roll
- Täiesti uus informatsioon
- Varjutakse passiivsemate väljendusvormide taha
- *Minu jaoks väljendab see fraas kogu keele evolutsiooniprotsessi kuni selle tänapäevase staatuseni.*

(Tang, John 1999)

Analüüs ja uurimistulemused (1)

- 209 lauset: 95 analüüsiosas, 65 sissejuhatuses, 37 teooriaosas, 11 kokkuvõttes, 1 ülevaates
- Arhitekt sissejuhatus
- Esindaja analüüsiosa
- Arvamuse avaldaja sissejuhatus
- Uurimisprotsessi kirjeldaja analüüsiosa
- Teenäitaja analüüsiosa
- Idee autor sissejuhatus

Analüüs ja uurimistulemused (2)

Esindaja:

- Soov lugejat kaasata
- *Selle loo kontekstis näeme ...*
- *Osakesena Euroopast oleme kaasa saanud ...*

Analüüs ja uurimistulemused (3)

Teenäitaja:

- Nõrk seos autoriga
- Kutsub lugejat kaasa mõtlema ja samastuma
- *Vaadeldagem lähemalt, ...*
- *Pidagem meeles ...*

Analüüs ja uurimistulemused (4)

Arhitekt:

- Kirjeldab autori tegevust, valikuid ja töö struktuuri
- *Toon välja ka erinevused ...*
- *Kolme teose näitel analüüsin ...*
- *Vaatlen, kas ja kuivõrd ...*

Analüüs ja uurimistulemused (5)

Uurimisprotsessi kirjeldada:

- Suurem vastutus
- Uurimis- või alusmaterjali valiku põhjendus
- *Tammsaare romaanid **valisin** osalt ...*
- *Valitud artistide rääptekstid **võtsin** ...*

Analüüs ja uurimistulemused (6)

Arvamuse avaldaja:

- Põhjendatakse oma valikuid, antakse hinnanguid
- Võib avalduda asesõnade kaudu
- *Samuti arvan, ...*
- *Minu meelest oli see väga tark otsus, ...*

Analüüs ja uurimistulemused (7)

Idee autor:

- Kõige suurem vastutus
- Kasutatakse kõige vähem
- *Seega võib öelda, et on miski, mis seob Lispector'i ja Woolfi teoseid, ning siinses töös **pakun välja**, et selleks „miskiks” võiks olla fenomenoloogiline kirjutus.*

Analüüs ja uurimistulemused (8)

Stiilivead:

- Eri tegumoodide vaheldumisi kasutamine (... **soovin teada saada, ...; Samuti proovitakse töös välja selgitada, ...**)
- *mina*-vormi eemaldamine (*Seetõttu tekkis huvi uurida, ...*)
- Asesõnadega liialdamine (**Olen ka ise aastaid Eesti räpi austaja olnud ja eesti räpp kõnetab mind ning seda enam pakub valitud teema mulle huvi ning soovin uurida ...**)

Analüüs ja uurimistulemused (9)

Stiilivead:

- „memetamine” (*Filmi ja romaani jooksul saame me ...*)
- Venemõjuline väljend *välja tooma*

Järeldused ja kokkuvõte

- Uurimistulemused ei kattunud täielikult varasemate uurimustega
- Üliõpilased on ebakindlad *mina*-isiku võimaluste rakendamisel
- *mina*-isiku rolle tuleks ülikoolis tutvustada

Kirjandus ja materjali allikad

- **Hardwood, Nigel 2005a.** 'Nowhere has anyone attempted ... In this article I aim to do just that' A corpus-based study of self-promotional I and we in academic writing across four disciplines. – Journal of Pragmatics 37, 1207–1231.
- **Hardwood, Nigel 2005b.** 'We Do Not Seem to Have a Theory ... The Theory I Present Here Attempts to Fill This Gap': Inclusive and Exclusive Pronouns in Academic Writing. - Applied Linguistics 26/3, 343–375.
- **Hyland, Ken 2002a.** Authority and invisibility: authorial identity in academic writing. – Journal of Pragmatics 34, 1091–1112.
- **Tang, Ramona, Suganthi John 1999.** The 'I' in identity: Exploring writer identity in student academic writing through the first person pronoun. – English for Specific Purposes 18, 23–39.
- Tartu Ülikooli kultuuriteaduste ja kunstide instituudis 2018. ja 2019. aastal kaitstud eesti kirjanduse eriala bakalaureusetööd.

Täna kuulamast!